



## Cal Masplà

Balsareny

### Ubicació

**Comarca:** Bages  
**Lloc/Adreça:** Plaça Onze de Setembre, 1; carrer Sant Josep, 2  
**Alçada:** 333

### Coordenades:

**Latitud:** 41.86438  
**Longitud:** 1.87404  
**UTM Est (X):** 406552  
**UTM Nord (Y):** 4635331

### Classificació

**Número de fitxa** 08018 - 209  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia** Edifici  
**Estil / època:** Contemporani Noucentisme  
**Segle** XX  
**Any** 1934  
**Estat de conservació** Bo  
**Protecció** Inexistent  
**Tipus de protecció:** Inexistent  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Residencial  
**Titularitat** Privada  
**Titular:** 6655003DG0365N0001TJ  
**Autoria de la fitxa** Jordi Piñero Subirana  
**Data de registre de la fitxa:** dt., 29/11/2022 - 10:15

### Descripció

Casa unifamiliar d'estètica pròxima al noucentisme situada al nucli urbà de Balsareny. Presideix la petita plaça Onze de Setembre, anomenada popularment amb el nom de la casa, i fa cantonada amb el carrer Sant Josep. Per això la casa adopta una planta irregular que s'adapta al traçat en biaix d'aquest carrer. L'edifici consta de planta baixa, ocupat per un local comercial, i un pis, on es troba l'habitatge. Es tracta d'una construcció senzilla que incorpora tan sols de manera superficial alguns elements decoratius propis del noucentisme. Especialment l'acroteri que corona la part central de la façana, en forma de frontó esglaonat, amb la inscripció de la data de la casa ("Any 1934") i flanquejat per baranes de balustrada.

El primer pis es caracteritza per balcons correguts a les façanes est i sud que ocupen tota l'amplada de la casa. En la façana principal, encarada a la plaça, el balcó presenta tres portes i sobresurt lleugerament davant de la central, per remarcar l'eix de simetria. En la façana lateral el balcó té només dues portes. Totes aquestes obertures són amb persianes de llibret i perfilades amb un trencaaigües motllurat blanc. Una motllura similar dibuixa una línia de separació a manera de cornisa entre pis i golfes. Aquestes línies clares contrasten sobre l'arrebossat ocre de les façanes.

Les obertures de la planta baixa han estat remodelades per adaptar-les al local de l'entitat bancària que s'hi ha instal·lat, però segueixen la mateixa disposició que les obertures originàries, tal com es pot comprovar en fotografies antigues (Carreté; Benítez, 2002: 68).

## Història

Casa representativa de la fase de creixement del poble de Balsareny que va tenir lloc a finals del segle XIX i principis del XX a l'entorn de la carretera Manresa a Berga, esdevinguda l'eix urbanístic principal. Construïda el 1934 (segons informa la inscripció de la façana) és un exemple interessant de l'estètica pròxima al noucentisme característic d'aquests anys. El seu propietari era Valentí Masplà Suades, que precisament en aquesta època fou alcalde de Balsareny per Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), concretament el 1936 i, més tard, entre 1937 i 1938, quan es va incorporar al front durant la Guerra Civil. Fou també autor de la *Crònica de Balsareny*, un breu quadernet de memòries escrit el 1978 i publicat el 1989.

Durant la postguerra a la inscripció de la data se li va treure la "y" per tal de descatalanitzar el rètol, atenent suggeriments oficinosos, de manera que deia "an 1934". Durant molts anys Valentí Masplà va tenir als baixos de la casa una botiga de licors. Més tard s'hi va instal·lar una oficina de la Caixa de Pensions. Era la segona entitat bancària establerta a la localitat, després que el 1958 obrís la Caixa de Manresa (Carreté, 2010: 264).

## Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon; BENÉITEZ, Vicenç (2002). *Balsareny: història en imatges (1897-1975)*. Col·lecció Fotografia històrica, 12. Angle Editorial; Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 68.

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 264.

MASPLÀ SUADES, Valentí (1989). *Crònica de Balsareny*. Cercle Cultural de Balsareny; Ajuntament de Balsareny.

